

Mikä ihmeen kolmoisneksus?

Anisa Doty & Ilona Kuusi

Johdanto

Haurailta¹ ja konflikteista kärsivillä alueilla elää tällä hetkellä noin 1,5 miljardia ihmistä – enemmän kuin koskaan ihmiskunnan historiassa. Hauraiden valtioiden väkiluku on Suomeen suhteutettuna yli 270-kertainen. Näillä alueilla elävät ihmiset kärsivät laajamittaisesti aseellisista konflikteista, turvattomuudesta, heikosta hallinnosta, pakolaisuudesta, sekä terveydenhuollon ja toimeentulo-mahdollisuuksien puutteesta (Brugger, Holliger & Mason 2022, ref. Grimm, Lemay-Hébert, Nay). Koronapandemian moniulotteiset vaikutukset ovat lisänneet haurautta maailmanlaajuisesti, ja tässä kontekstissa YK:n asettamien Agenda 2030 tavoitteiden saavuttaminen vaikuttaa yhä kyseenalaisemmalta. Yhdenkään hauraan valtion ei odoteta saavuttavan ruokaturvaan, terveyteen tai sukupuolten tasa-arvoon liittyviä kehitystavoitteita vuoteen 2030 mennessä. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan ennakoidaan heikentävän entisestään näiden tavoitteiden saavuttamista.

Epävarmuus ja turvattomuus on lisääntynyt globaalisti, ja näihin uusiin kriiseihin vastaaminen vaatii yhä moniulotteisempaa lähestymistapaa. Yhteen ongelmaan reaktiivisesti vastaaminen ei tuota tarvittua lopputulosta, vaan turvattomuutta ja uhkia tulee käsitellä kokonaisuutena, sekä yhteistyössä kaikkien toimijoiden kanssa. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa edustaa viimeaikaisen

1 Hauraiden ja konflikteista kärsivien alueiden valtiorakenteet ovat heiveröisiä ja toimimattomia. Hauraksi valtioiksi kutsutaan alueita, joilla valtio on kyvytön tai haluton hoitamaan valtiolle kuuluvia perustehtäviä, eikä kykene huolehtimaan vastavuoroisista suhteista kansalaisyhteiskuntaan. Oikeusvaltioperiaatteen soveltaminen, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojeleminen, väestön turvallisuuden takaaminen, köyhyyden vähentäminen, julkisten palvelujen tarjoaminen ja resurssien hallinta, sekä avoimesta ja tasapuolisesta vallanjaosta huolehtiminen ovat niitä perustehtäviä, joita vastaan valtioiden toimivuutta ja haurauden astetta peilataan. (Euroopan komissio)

politiikkadiskurssin tulokas kolmoisneksus², jota tämä teksti käsittelee. Kolmoisneksus-termiä käytetään kuvaamaan yhteyttä humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön sekä rauhan rakentamisen välillä (Nguya & Siddiqui 2020). Neksus pyrkii saamaan nämä toiminnallisesti erilliset sektorit työskentelemään mahdollisimman tehokkaasti ja pitkäjänteisesti yhdessä kohti samaa päämäärää. Kolmoisneksuksen tavoitellut lopputulokset ovat muun muassa toimintojen tehostuminen, riskien vähentyminen, kriisien ennaltaehkäisy sekä siirtyminen kohti kestävästä rauhaa.

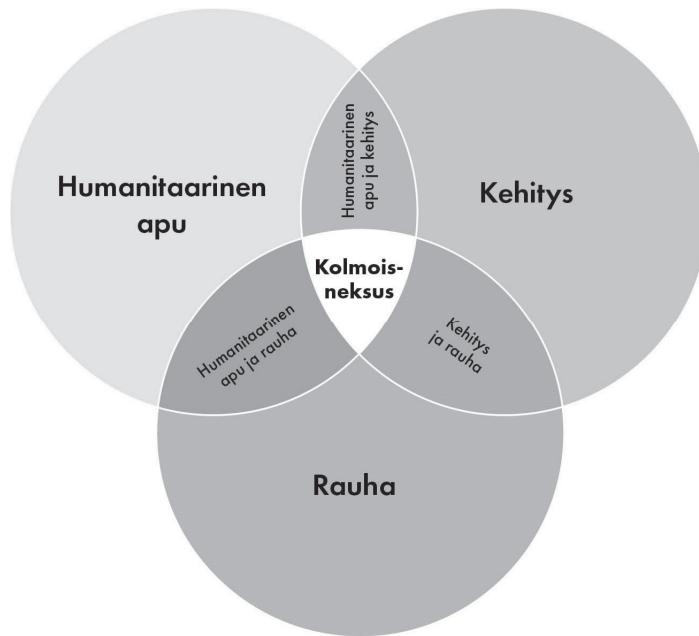
Ajatus kokonaisvaltaisesta kriisinhallinnasta on ollut arkipäivää jo jonkin aikaa, ja se on myös konseptoitu osana Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa vuodesta 2009 alkaen. Samoin erimuotoiset ”kaksois- tai tuplaneksukset” eli humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön harmonisointi ja toisaalta turvallisuuden ja kehityksen väliset kytkökset ovat jo pidempään olleet osa kehityspolitiikan arkea. (Doty 2016) OECD:n kehitysapukomitea DAC:in vuonna 2019 julkaisema kolmoisneksus-suositus (*DAC Recommendation on the Humanitarian-Development-Peace Nexus*) on jäsenvaltiota velvoittava suositus, joka edellyttää myös suomalaisilta toimijoilta entistä määrätietoisempaa otetta kokonaisvaltaisen toimintatavan edistämiseksi sekä toimivien käytäntöjen identifioimiseksi. Vaikka kansallinen keskustelu kolmoisneksuksesta on toistaiseksi ollut pitkälti UM-vetoista, on se yhtä lailla relevantti ja tärkeä myös muille kriisinhallinnan sektoriministeriöille eli sisä- ja puolustusministeriöille sekä niiden hallinnonaloille (vrt. Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia, UM 2009).

Tämä teksti käsittelee kolmoisneksus-lähestymistavan historiaa, aiemmassa kirjallisuudessa ja tutkimuksessa tunnistettuja lähestymistavan edellytyksiä ja haasteita, sekä kolmoisneksuksen toimeenpanoa suomalaisten toimijoiden keskuudessa.³ Kolmoisneksuksen käsite on melko tuore, ja etenkin suomenkielinen tutkimus aiheesta on toistaiseksi olematonta. Tätä tekstiä varten kootussa

2 Käytämme tässä tekstissä käsitteitä kolmoisneksus ja neksus synonymisesti tarkoittaen humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön ja kaikenlaisen rauhaa edistävän toiminnan kytköksiä. Kolmoisneksus-lähestymistavan tarkoittamasta rauhaa edistävästä toiminnasta puhumme tässä tekstissä rauhan rakentamisena ja rauhantyönä

3 Tämä katsaus on tuotettu osana VNTEAS Afganistan-tutkimushanketta (Suomen Afganistan-operaatioiden vaikuttavuus ja systeemisen arviointimallin kehittäminen), jossa Suomen osallistumista Afganistanin operaatioihin tarkastellaan myös kokonaisvaltaisuuden ja kolmoisneksuksen näkökulmasta. Tässä yhteydessä hankkeessa on ollut tärkeää ymmärtää ja määritellä, mitä kolmoisneksus on ja mitä sen toteutumisesta tiedetään tämänhetkisen tutkimuksen valossa. <https://tietokayttoon.fi/-/suomen-afganistan-operaatioiden-vaikuttavuus-ja-systeemisen-arviointimallin-kehittaminen169>

kirjallisuushaussa ainut suomeksi julkaistu kolmoisneksusta käsittelevä teksti oli vuonna ilmestynyt 2021 Kehityspoliittisen toimikunnan raportti, jossa toimikunnan jäsentahoista koottu asiantuntijaryhmä analysoi nykyisen kolmoisneksus-lähestymistapaan liittyvän tilanteen Suomessa ja antaa suosituksia toiminnan parantamiseksi (KPT, 2021). Ulkoministeriössä on lisäksi syyskuussa 2022 julkaistu ohje, jonka tavoitteena on vahvistaa kolmoisneksus-lähestymistavan soveltamista toimeenpantaessa Suomen tukemaa humanitaarista apua, kehitysyhteistyötä sekä konfliktien ehkäisyä ja rauhanrakentamista. Ohjetta on työstetty käytännön työvälineeksi Ulkoministeriön ja edustustojen sekä sidosryhmien käyttöön ja se kattaa kahdenvälisen, monenkeskisen sekä kansalaisyhteiskunnan ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön. Ohjeen fokus on Suomen toiminnassa haurailta alueilla ja se on osa ulkoministeriön Kehitysyhteistyön tukipakettia (KETTU) (UM 2022a). Suomeksi julkaistujen tekstien ohella viime vuosina on Suomessa julkaistu muutama englanninkielinen pro gradu -tutkielma aiheesta (Nurminen 2020, Elomaa 2021).

Kuva: kolmoisneksus muodostuu humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön ja rauhantöiden välisistä kytköksistä (KPT, 2021)⁴

4 Alkuperäinen kuva: Stockholm International Peace Research Institute, SIPRI (2019): Connecting the dots on the Triple Nexus.

Kansainvälisesti neksuksen ympärillä on viime vuosina julkaistu melko paljon niin sanottua harmaata kirjallisuutta, eli neksuksen piirissä toimivien käytännön toimijoiden ja erilaisten asiantuntijaorganisaatioiden tuottamia tekstejä, selvityksiä ja blogitekstejä. Aihepiirin ympärillä on myös kasvavaa akateemista kiinnostusta. Toistaiseksi neksus-tutkimus on kohdistunut etupäässä humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön välisiin yhteyksiin ja koordinointiin – harvempi tutkimuksista on sisällyttänyt rauhanrakennuksen elementin osaksi tarkastelua (Obrecht 2019, ks. myös Hövelmann 2020). Vielä vähäisempää on tutkimus, joka yhdistäisi turvallisuuskäsitteen ja neksuksen: tätä tekstiä kirjoitettaessa ei (suomen- eikä englanninkielisillä) turvallisuus ja neksus -hakusanojen yhdistelmällä löytynyt kuin muutamia kirjallisuusviitteitä, jotka linkittyvät etupäässä inhimillisen turvallisuuden käsitteeseen (esim. UN Trust Fund for Human Security 2022, Garcia Sanchez 2022). Monet viime vuosina julkaistuista tutkimuksista tarkastelevat neksusta ja sen toimeenpanoa tietyllä maantieteellisellä alueella (Tronc, Grace & Nahikian 2019; Medinilla, Lidet, Veron 2019; Agensky 2019; Zamore 2019; Mason, Bjorn & Thomas 2020).

Kolmoisneksus osana käsitehistoriallista jatkumoa

OECD DAC:in suositus kolmoisneksuksesta on vasta kolmisen vuotta vanha, mutta kokonaisvaltaisuuden diskurssi on ohjannut jo pitkään avun koordinoitua ja kehityspolitiikkaa. Ajatus kokonaisvaltaisuudesta juontaa juurensa 80-luvulle, jolloin kritiikki kehitysyhteistyötä kohtaan sai alan toimijat aloittamaan systemaattisemman projektien hallinnoinnin ja lisäämään synergioita toiminnassaan (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020, 8). 90-luvulla apuprosesseja tehostamaan syntyi Euroopan Parlamentin luoma LRRD-käsite (*Linking Relief, Rehabilitation, and Development*), joka pyrki helpottamaan siirtymää humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön välillä, sekä harmonisoimaan lyhyen aikavälin toimet pitkissä kehitysyhteistyöprojekteissa (European Parliament Policy Department, 2020). Samalla ajatus tiiviimmästä yhteistyöstä humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön toimijoiden välillä vahvistui. Aluksi LRRD-käsite ymmärrettiin jatkumona, jossa jälleenrakennusprojekti alkoi humanitaarisista hankkeista, joita seurasi jälleenrakennus eli kehitysyhteistyöhankkeet. Myöhemmät kriisit kuitenkin osoittivat lineaarisen etenemisen epärealistiseksi. Tämä johti ajatukseen siitä, että kaikkia apuinstrumentteja voitaisiin käyttää samanaikaisesti ja toisiaan täydentävästi (European Parliament Policy Department 2020, 4), sekä haluan sitoa turvallisuuspolitiikka yhä tiukemmin osaksi kehityspolitiikkaa (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020, 8).

Siirryttäessä 2000-luvulle, turvallisuuspolitiikka tulikin tiiviimmin mukaan LRRD-keskusteluun, ja ajatus yhä kokonaisvaltaisemmasta lähestymistavasta alkoi vallata alaa (European Parliament Policy Department 2020, 4). Vuoden 2001 WTC:n terrori-iskujen jälkeen jalansijaa saanut avun turvallistamisen käsite nousi kuvaamaan turvallisuuspolitiikan ja kehitysyhteistyön tiiviimpää ja toisiinsa kietoutunutta suhdetta (Grävingholt & Raddatz 2015). Kanssakäyminen näkyi käytännössä kehitysyhteistyön ja turvallisuuden välisenä linkkinä; vuoden 2001 jälkeen valtaosa kehitysyhteistyötä tekevästä maista linkitti kehitysyhteistyöbudjettinsa turvallisuustavoitteisiin (Grävingholt & Raddatz 2015). Kokonaisvaltainen lähestymistapa tiivistyi entisestään DAC:in vuonna 2007 hyväksymän, hauraissa valtioissa ja alueilla toimimiseen liittyvän periaatelistauksen myötä (*Principles for Good International Engagement in Fragile States and Situations*). Tämä dokumentti määritteli kymmenen periaatetta, jotka pitivät sisällään paljon neksuksessakin painotettuja elementtejä, kuten *do no harm* -periaatteen sekä poliittisten, turvallisuus- ja kehitystavoitteiden välisten linkkien huomioimisen, paikallistason yhteistyön ja koordinaation, sekä ajatuksen tuen nopeudesta/oikea-aikaisuudesta ja pitkäjänteisyydestä (OECD, 2007). Lisäksi kansainväliset politiikkaprosessit, kuten *New Way of Working*, *Grand Bargain*, YK:n *Sustaining Peace Agenda* sekä Maailmanpankin ja YK:n *Pathways for Peace* ovat viime vuosina tasoittaneet tietä yhä tiiviimmälle yhteistyölle eri sektoreita edustavien toimijoiden kesken (KPT, 2021).

Myös Suomessa kolmoisneksusta edelsi ajatus kokonaisvaltaisesta kriisinhallinnasta. Suomen kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia vuodelta 2009 toteaa, että sotilaallista ja siviilikriisinhallintaa, sekä kehitysyhteistyötä ja humanitaarista apua tulisi koordinoita keskenään parhaan mahdollisen yhteisvaikutuksen ja kestävien tulosten aikaansaamiseksi (UM 2009). Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia oli perusajatukseltaan lähellä kolmoisneksusta, mutta se ei tarjonnut konkreettisia ohjeita toiminnan koordinointiin. 2000-luvun kuluessa yhä vähäisemmät avustustyöhön suunnatut resurssit, sekä toisaalta kasvava humanitaarinen hätä lisäsivät paineita luoda yhä tehokkaampia ja vaikuttavampia toimintatapoja (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020). Agenda 2030:n *leave no-one behind* -lupauksen täyttämiseksi sekä yllä kuvailtuun keskusteluun liittyen, vuoden 2016 maailman humanitaarinen huippukokous (WHS) käsitteli uusia toimintamalleja. WHS määritteli muun muassa YK:n ja Maailmanpankin yhteisen lähestymistavan kriisitilanteisiin. Monet toimijat sitoutuivat *Grand Bargain*-sopimukseen, joka uudisti humanitaarisen avun toimeenpanoa ja asetti tavoitteeksi entistä tehokkaamman ja tuloksellisemman avustustoiminnan (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020). YK:n silloinen pääsihteeri toi rauhan elementin osaksi keskustelua, ehdottaen että rauhan rakentamisesta tulisi humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön rinnalle 'kolmion

kolmas jalka' YK: kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020). OECD:n kehitysapukomitea DAC:in kolmoisneksus-suositus syntyi vastaamaan tähän tarpeeseen vuoden 2019 helmikuussa (OECD 2019). Suomalaisessa keskustelussa kolmoisneksuksella viitataan kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön yhteensovittamiseen, joka on mainittu myös PMI Marinin hallituksen ohjelmassa (2019).

Kolmoisneksuksen toimeenpanon haasteita

Humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön väliset synergiat juontavat juurensa aina LRRD-konseptin alkuun 90-luvulle, vaikka jo tätä ennen kokonaisvaltaisuuden idea oli linkittänyt nämä kaksi osa-aluetta toisiinsa. Rauhaa edistävän toiminnan ja rauhantyön ulottuvuuden yhdistäminen humanitaariseen apuun sekä kehitysyhteistyöhön on tullut ajankohtaiseksi vasta myöhemmin, ja ollut ongelmallisempaa. Neksuksen suurimmat ongelmat ovatkin ilmenneet humanitaarisen avun ja rauhaa edistävän toiminnan välillä – ongelmien juontaessa usein juurensa nimenomaan rauhanprosessien politisoituneesta luonteesta (KPT 2021, SIDA 2020). Kehitysyhteistyö ja rauhan rakentaminen ovat usein toisiaan tukevia prosesseja, kun taas humanitaarisen avun ja erityisesti rauhanvälityksen suhde on jännitteisempi (KPT 2021). Humanitaarisen avun toimijoiden yhteistyö konfliktin eri osapuolten sekä rauhanvälitystoimijoiden kanssa voi hämärtää humanitaarisen avun puolueettomuutta koskevia periaatteita ja heikentää avun perille saamista (Ulkoministeriö 2022, Caparini & Reagan 2019).

Kolmoisneksus-käsitteen implementointia haastaa edelleen myös avun turvallistamiseen liittyvä niin sanottu ”Petraeus-doktriini”, jonka mukaan kaikkien neksus-toimijoiden tulisi toimia terrorisminvastaisen yltäavoitteen ohjaamana. Vaikka tämä tulkinta kokonaisvaltaisuudesta on kyseenalaistettu laajasti, myös sotilaalliselta puolelta, langettaa se edelleen varjonsa tämän päivän neksus-keskusteluun. Hiljattain kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun piirissä tehty kysely osoitti noin 2/3 osan vastaajista olevan sitä mieltä, että on joko ”todennäköistä” tai ”erittäin todennäköistä”, että kolmoisneksus sekoittaa rauhanrakentamisen lähestymistavat turvallisuutta, terrorismintorjuntaa ja vakauttamista edistäviin lähestymistapoihin (Hövelmann 2020b). Hövelmanin selvitys osoittaa, että rauhan käsitteelle ja rauhantyölle ei ole yhtä kiistatonta määritelmää. Rauhanrakentamisen käsite on itsessään moniselitteinen, ja sen ero rauhanvälitykseen, turvallisuus- tai vakautustoimiin on usein epäselvä. Siinä missä monille kansalaisyhteiskunnan toimijoille rauhantyö voi merkitä toimintaa yhteisötason sovinnontyön tai koheesion vahvistamisen parissa, voi

valtiotoimijoiden ja rahoittajien harjoittamaan rauhantyöhön sisältyä myös terrorismin vastaista toimintaa, kovan turvallisuuden edistämistä, poliittisen tason dialogia ja vakautustoimia. Viimeksi mainitut nostattavat suurimman huolen humanitaaristen toimijoiden keskuudessa (Hövelmann 2020a, 6).

UM:n julkaisema kolmoisneksus-ohje puhuu osin rinnakkain ja synonyymisesti rauhantyöstä ja rauhan rakentamisesta. Ohjeen rauhan elementtiä koskevassa luvussa rauhan rakentaminen määritellään tarkoittamaan ”kaikkea tarkoituksellista ja tavoitteellista toimintaa, jonka ensisijaisena tavoitteena on rauhan edistäminen ja ylläpitäminen, ml. väkivaltaisten konfliktien ehkäiseminen ja niiden rauhanomainen ratkaiseminen.” Huomionarvoista ohjeen määrittelyssä on se, että rauhan rakentamiseen katsotaan kuuluvaksi lähes kaikki kuviteltavissa oleva kriisien ja konfliktien ennaltaehkäisyyn ja ratkaisuun liittyvä toiminta, myös aiemmin käsitteellisesti kriisinhallinnan ja kovan turvallisuuspolitiikan piiriin liittyvät asiat: Ohjeessa mainitaan rauhan rakentamisella tarkoitettavan ”...myös esimerkiksi sotilaallista kriisinhallintaa tai siviilikriisinhallintaa; diplomaattista rauhanvälitystä; asiantuntija-avun ja/tai hyvin palvelujen tarjoamista liittyen mm. rauhanprosesseihin ja kansallisiin tai epävirallisiin vuoropuheluihin sekä aselepo- ja rauhansopimusten neuvotteluihin ja toimeenpanoon; politiikkavaikuttamista, yhteistyötä ja tukea muille rauhaa edistäville ja välittämille toimijoille (ml. EU, kansainväliset järjestöt, kansalaisyhteiskunnan toimijat); sekä rauhanrakennusta, jolla pyritään mm. identifioimaan ja tukemaan konfliktin uusiutumisiriskiä vähentäviä ja kestäväää rauhaa vahvistavia ja vakiinnuttavia rakenteita ja tekijöitä.” (UM 2022a, 6).

Rahoituskäytännöt vaikeuttavat myös osaltaan kolmoisneksus-suosituksen toimeenpanoa – selkeitä ja erillisiä neksus-rahoitusmekanismeja ei toistaiseksi ole juurikaan kehitetty. Etenkin humanitaarinen rahoitus on usein vahvasti sidottu käytettäväksi vain ennalta määrättyihin humanitaarisiin tarkoituksiin, eikä se ole helposti sovitettavissa kolmoisneksus-lähestymistavan edellyttämään pitkän aikavälin multilateraaliin lähestymistapaan. Vaikka joustavaa rahoitusta on lisätty, haasteita rahoituksen siirtämisessä neksuksen eri osa-alueiden välillä on edelleen runsaasti. Muun muassa rahoitusyykli vaihtelevat yhtäältä lyhyemmän jänteen humanitaarisen hätäavun ja toisaalta kehitysyhteistyön sekä rauhanrakennuksen projektien välillä, jotka ovat pääasiassa monivuotisia rahoitukseltaan (KPT 2021). Tämä luonnollisesti vaikeuttaa yhteistyömahdollisuuksia toimijoiden välillä.

Samanaikaisesti rahoittajilla on vastassaan yhä lisääntyvä paine tehdä yhä enemmän ja yhä pienemmällä resursseilla toimiessaan hauraimmilla alueilla. Useat valtiot ovatkin viime vuosina ryhtyneet muovaamaan rakenteitaan ja rahoitukseen liittyviä prosessejaan uusiksi voidakseen paremmin vastata hauraiden ja konfliktialueiden realiteetteihin. Vaikka monet muutoksista ovat

poliittisia taustaltaan, on niitä perusteltu neksuksen hengessä myös sillä, että muutoksilla on mahdollista parantaa toiminnan johdonmukaisuutta, adaptiivisuutta ja tehokkuutta. Muutoksia on tehty niin ministeriöiden mandaatteihin ja kokoonpanoon kuin niiden sisäisiin osastoihin, yksiköihin ja tiimeihin. Muutoksia on tehty myös rahoitus- ja budjettiallokaatioihin liittyviin prosesseihin. Muun muassa Britanniassa ja Tanskassa rahoitukseen liittyviä haasteita on yritetty ratkaista yhdistämällä humanitaarisen avun sekä kehitysyhteistyön rahoitus samaan instrumenttiin (ks. esim Laws 2022 ja Elomaa 2021). Kanadassa ja Australiassa puolestaan perusteltiin kehitysyhteistyöosastojen integroimista osaksi ulkoministeriöitä juuri kansainvälisen yhteistyön ja politiikkakoherenssiin liittyvillä argumenteilla (Laws).

Rahoitukseen liittyviin haasteisiin lukeutuvat myös yleisesti käytössä olevat projektinhallintaan ja niin sanottuun loogiseen viitekehykseen (log frame) kytkeytyvät lähestymistavat, jotka eivät salli riittävää joustavuutta muuttaa hankkeiden logiikkaa tai toimintaa vastauksena kontekstista nouseviin tarpeisiin tai äkillisiin kriiseihin. Vaikka palaute avun vastaanottavilta yhteisöiltä olisi välitöntä, usein rahoittajilta puuttuvat systeemit ja toimintatavat vastata joustavasti toimintaympäristön kaipaamiin muutoksiin, jotka ovat usein äkillisiä. Ongelmia ja kyvyttömyyttä vastata kontekstista nouseviin muutoksiin voi olla niin apua tarjoavien organisaatioiden omissa rakenteissa tai rahoittajan puolella. (OBrien 2020)

Brugger, Hollinger ja Mason (2022) mainitsevat lisäksi byrokraattiset siilot sekä puuttuvan lokalisaation osaksi kolmoisneksuksen implementoinnin haastetta. YK:n kaltaisilla kansainvälisillä monenkeskisillä järjestöillä on sekä mandaatti että osaamista toimia kaikilla neksuksen osa-alueilla. Tästä huolimatta sisäinen kilpailu, byrokraattiset siilot sekä rahoitusvaikeudet haastavat neksuksen toimeenpanoa. Sama koskee useimpia donor-maita ja kansainvälisiä kansalaisjärjestöjä: henkilöresurssointi on siiloutunutta ja rahoituksesta kilpailaan. Brugger ja kumppanit ehdottavat ratkaisuksi johdonmukaisempaa, joustavampaa rahoitusta, joka integroisi paremmin kohdealueilla asuvat ihmiset osaksi ohjelmien suunnittelua. Heidän mukaansa lokalisaatio – eli vallan hajauttaminen ja paikallisten toimijoiden vaikutusvallan lisääminen päätöksenteossa – on välttämättömyys neksus-lähestymistavan implementoinnissa. Lokalisaatiota kuitenkin vaikeuttavat muun muassa vallan epätasainen jakautuminen rahoittajien ja rahoituksen vastaanottajien välillä, se että paikalliset toimijat nähdään kansainvälisten toimijoiden kilpailijoina, rahoittajien korkeat projektinhallinnan vaatimukset sekä se, että rahoittajat karttavat mielellään riskejä.

Käsitteellisen kirkastuksen ja koordinaation avulla kohti käytäntöä

Kolmoisneksus on käsitteenä vakiintumaton. Sille ei ole olemassa laajasti hyväksyttyä tai yhtenäisesti käytettyä määritelmää. OECD DAC -suosituksen velvoittavuuden vuoksi käsite kaipaa selkeytystä ja avaamista. Kolmoisneksukseen liittyvä käsitteellinen epämääräisyys ja siihen liittyvä kirkastuksen tarve on myös eräs OBrienin (2020) laatiman kirjallisuuskatsauksen keskeisistä tuloksista. Monet toimijat mieltävät neksuksen pelkästään abstraktina käsitteenä, jonka soveltaminen käytännön toimintaan on ongelmallista. Käytännön toimeenpano onkin osoittautunut kolmoisneksuksen suurimmaksi haasteeksi. Implementointia on vaikeuttanut monin paikoin olematon ohjeistus sekä vakiintuneiden ja yhtenäisten toimintamallien puuttuminen. Lisäksi eri sektorit tulkitsevat olemassa olevia ohjenuoria omilla tavoillaan (Caparini & Reagan 2019).

Kolmoisneksuksen toimeenpanoa maa- ja aluetasolla hidastavat monesti myös jäykkä (tai puutteellinen) lainsäädäntö ja kansallinen politiikka. Kaikki maat eivät ole selkeyttäneet sisäistä politiikkaansa, eivätkä ole tietoisia uusista strategioista ja käytännöistä, joita neksus-lähestymistavan mukainen toiminta vaatisi (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020). Tutkimusraportti neksuksen toteutumisesta Ruotsissa muutaman vuoden takaa totesi, että silloiset ohjeistukset eivät tarjonneet riittävää ohjausta käytännön toteuttamiseen (Development Initiatives 2019, 3). Ruotsissa on sittemmin laadittu ohje (SIDA 2020) kolmoisneksus-lähestymistavan toteuttamisen tueksi. Sen vaikutuksista käytännön toimintaan ei kuitenkaan ole vielä julkista tai tutkittua tietoa saatavilla.

Tiedon jakaminen, erilaiset viestintään ja tiedonhallintaan liittyvät asiat sekä koordinaatio mainitaan useissa yhteyksissä kolmoisneksuksen implementointiin liittyvinä ongelmakohtina. Eräs merkittävimmistä haasteista tässä suhteessa liittyy neksuksen kolmen osa-alueen, humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön ja rauhan rakentamisen erilaisiin mandaatteihin, tavoitteisiin, sekä toimintaperiaatteisiin (KPT 2021, 21; ks. myös OBrien 2020 ja Brugger, Hollinger & Mason 2022). Fanning ja Fullwood-Thomas (2019) puolestaan argumentoivat, että ongelmat johtuvat pääosin keskitettyjen koordinaatiomekanismien puuttumisesta, mikä aiheuttaa tehottomuutta. Koordinaation ongelmat nousevat myös OBrienin katsauksessa keskeiseksi implementoinnin ongelmaksi: kolmoisneksus-toimijat tulisi saattaa yhteen, jotta voidaan saavuttaa ymmärrys siitä mitä kukin tekee tietyllä alueella ja sitä kautta toimia täydentävästi. Humanitaarisen avun puolella humanitaariset maatiimit (ns. Humanitarian Country Teams) edustavat vakiintunutta koordinaatiomekanismia, jotka tuovat yhteen YK:n, kansainvälisten järjestöjen ja esimerkiksi Punaisen ristin/Punaisen

puolikuun liikkeen toimijat. Vaikka laajalla mandaatilla toimivat kansainväliset toimijat, kuten YK:n erityisjärjestöt tai WFP ja Unicef kantavatkin perinteisesti suuren vastuun yhteistyön fasilitoinnista haurailta ja konfliktialueilla, puuttuu kehitysyhteistyön ja rauhan rakentamisen puolella humanitaariseen maatiimiin verrattavissa oleva, moniaisen toimijakentän yhteentuoiva koordinaatiomekanismi, joka sisällyttäisi mukaan myös hallitus- ja valtiotason toimijat.

Kolmoisneksuksen implementoinnista on toistaiseksi saatu hyviä tuloksia etenkin tilanteissa, joissa apua vastaanottavan maan hallitus on ottanut vahvan roolin toimeenpanossa tai toisaalta erittäin epävarmoissa tilanteissa ja haurailta alueilla, joissa perinteiset kehityspoliittiset toimijat ovat jo valmiiksi toimineet yhteistyössä humanitaaristen toimijoiden kanssa, tai niiden kautta (Zamore 2019, 8). Avunantajien välistä tiedonvaihtoa ja rauhanprosesseihin liittyvää dialogia koordinoidaankin monilla alueilla ja se tapahtuu useimmiten YK:n maakoordinaattorin kautta. (Ulkoministeriö 2022)

YK:n ja muiden haurailta ja konfliktialueilla toimintaa rahoittavien donoreiden tehtävää avustustoimintaa rahoittavien toimijoiden linjaukset ovat toistaiseksi voimakkaimmin ohjanneet kolmoisneksukseen liittyvää diskurssia ja sitä kautta myös käytännön toimiin tarttumista. Samalla kolmoisneksuksen kolmella eri sektorilla toimivilla järjestöillä on paineita asemoitua suhteessa lähestymistapaan. Hövelmann (2020a, 5) on aiemmasta kirjallisuudesta tunnistanut järjestöjen piirissä kolme erilaista positiota suhteessa kolmoisneksukseen. Ensimmäinen näistä kritisoi ja pyrkii periaatteellisesti etääntymään kolmoisneksuksesta. Taustalla tässä on lähestymistavan muodostama uhka humanitaarisen toiminnan periaatteille (op.citop cit. Pedersen 2016). Toinen positio kritisoi kolmoisneksus-lähestymistavan tiettyjä elementtejä, kuten sitä, että jonkin laajemman ryhmän (esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan toimijoiden) kontribuutiot johonkin kontekstissa esiintyvään tilanteeseen jätetään huomioidatta tai niiden toimintaa tai periaatteita vastaan rikotaan (op. cit. Fanning & Fullwood-Thomas 2019). Kolmas Hövelmannin (2020a) tunnistama positio suhteessa neksus-lähestymistapaan on pragmaattinen: se huomioi ja pyrkii operationalisoimaan kolmoisneksus-suosituksen omaksumalla laajan tulokinnan rauhan komponentista. Tästä esimerkkeinä ovat järjestöt kuten Plan International, Save the Children ja Mercy Corps.

Brugger, Holliger ja Masonin (2022) mukaan menestyksellisen neksus-toteutuksen taustalta on usein hyvät henkilösuhteet ja epämuodolliset kohtaamiset eri sektoreita edustavien toimijoiden välillä. Heidän mukaansa tämän haurailta alueilla tapahtuvan informaalin vuorovaikutuksen merkitystä ei tulisi aliarvioida. Samalla he huomauttavat kuitenkin, että ne harvemmin yksistään johtavat pitkäaikaisiin systeemiin yhteistyökuvioihin. Aikaan ja paikkaan sidottuja

ratkaisuja voi myös olla haastavaa oikeuttaa tiukassa tilivelvollisuuksien maailmassa, jossa pisimmän korren yleensä vetää sääntöjen noudattaminen.

Kolmoisneksus suomalaisittain

Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia (UM 2009) on ohjannut Suomessa kansallista yhteistyötä eri sektoreita edustavien toimijoiden välillä jo kymmenen vuotta ennen OECD DAC:in kolmoisneksussuosituksen julkaisua. Suomi oli alusta asti aktiivisesti mukana DAC:in kolmoisneksus-suosituksen laadinnassa, ja suosituksen kansallinen toimeenpano lähti liikkeelle heti sen tultua voimaan 2019 (KPT 2021). Euroopan unionin tasolla Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan johdonmukaisesti EU:n neuvostossa kehityspolitiikan linjausten muuttamiseen siten, että ne huomioisivat kolmoisneksuksen edistämisen (KPT 2021, 26). EU:n sisällä kolmoisneksusta edistetään muun muassa kehityksen ja turvallisuuden yhdistävillä rahoitusinstrumenteilla (Südhoff, Hövelmann, Steinke 2020, 8). ECDPM keskustelupaperi 301 (Veron & Hauck, 2021) käsittelee tarkemmin EU:n neksuksen toimeenpanoa unionin tasolla, ja antaa suosituksia jäsenmaille neksuksen käytäntöihin. Suomi osallistunee jatkossakin virkamiesedustuksen kautta muun muassa OECD:n ja EU:n elimissä ja työryhmissä kansainväliseen politiikkadiskurssiin ja -vaikuttamiseen, ja vahvistaa sitä kautta suomalaista osaamista ja ymmärrystä kolmoisneksuksesta ja sen toimeenpanosta.

Yhteistyötä kolmoisneksuksen eri osa-alueita edustavien sektoreiden välillä on Suomessa aiemmin koordinoanut Ulkoministeriön sisäinen neksus-verkosto, jonka pääasiallinen tavoite oli vahvistaa yhteistyötä ja varmistaa selkeä kommunikatio hallinnon sisällä (KPT 2021). Eräs UM:n neksusverkoston toiminnan tulos oli sen teettämä ministeriön sisäiseen kehittämistyöhön liittyvä Ruotsin ja Norjan hyviä käytäntöjä kartoittanut tilaus selvitys sekä keskustelun edistäminen neksuksesta UM:n sisällä. Korona-pandemian ja henkilövaihdosten myötä UM:n neksus-verkosto ei viimeisen parin vuoden aikana ole ollut aktiivisesti toiminnassa, vaan huomio neksus-asioissa on ulkoministeriössä keskittynyt syksyllä 2022 julkaistun kolmoisneksus-ohjeen (UM 2022a) laatimiseen. Tämän tekstin kirjoittamisen ajankohtana ei ole tietoa neksus-verkoston toiminnan elvyttämisestä. (UM taustahaastattelu 14.10. 2022)

Kolmoisneksus on mainittu useissa ulkoministeriön kuluneen vuoden aikana julkaisemissa raporteissa: UM:n vastuullisuusraportti (2022, 16) toteaa Suomen toimivan yhä useammin juuri haurailta alueilla, mikä ”korostaa tarvetta kolmoisneksus-lähestymistapaan”.

Kolmoisneksus mainitaan myös hiljattain julkaistussa, Suomen vuosien 2016–2022 humanitaarisesta avusta tehdyssä arvioinnissa. Siinä todetaan Suomen kontribuutioiden tukevan vuorovaikutuskanavia neksuksen eri sektoreiden välillä. Lisäksi arvioinnissa kerrotaan kansalaisyhteiskunnan toimijoiden pyytäneen ulkoministeriöltä ohjeistusta, sekä UM:n henkilökunnan olleen hyvin tietoinen (engl. well-sighted) neksukseen liittyvistä näkökohdista sekä osoittaneen kiinnostusta siihen, että Suomen interventiot tukevat neksus-lähestymistapaa. Viimeisimpänä kolmoisneksus on mainittu marraskuussa 2022 julkaistussa tulosraportissa. Siinä tuodaan esiin KPT:n nostoina lähestymistavan vaatima ajattelu- ja toimintatapojen uudistaminen ja toisaalta Suomen hyvät valmiudet tukea eri työmuotojen yhteensovittamista nykyistä johdonmukaisemmin. KPT arvioi OECD DAC-suosituksen toimeenpanon alkaneen lupaavasti: Suomi on huomionut sen sekä ylivaalikautisessa selonteossa että humanitaarisen avun linjauksessa. KPT korostaa lisäksi kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyyden välisen rahoituksen joustavuuden tärkeyttä ja esittää joustavuudelle selkeitä ehtoja ja tarkkoja ohjeita rahoituksen ohjaisesta kolmoisneksusta tukeviin toimiin. (UM 2022d, 88)

Myös Kriisinhallinnan parlamentaarinen komitea nosti esiin kolmoisneksuksen raportissaan (VN, 2021), jossa se korostaa tarvetta kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhanprosessien välisen koherenssin ja keskinäisen täydentävyyden vahvistamiselle yhteisen strategisen tilanne- ja riskiarvion pohjalta. Komitea toteaa nykyiselle kriisinhallinnalle olevan ominaista, että yhdellä konfliktialueella voi toimia samanaikaisesti useita kansainvälisiä järjestöjä ja kriisinhallintaoperaatioita, mikä korostaa tarvetta kansainvälisten toimien koordinointiin. Mietintö on toistaiseksi tuorein neksus-lähestymistavan esiin tuonut suomalainen paperi kriisinhallinnan saralta.

Ulkoministeriössä kansallisena kolmoisneksus-asioiden kotipesänä on toistaiseksi pyritty välttämään ajatusta siitä, että neksus-suositus tarkoittaisi välttämättä uusien rakenteiden, tehtävien tai rahoitusmuotojen synnyttämistä. Sen sijaan painotus ajattelussa on siinä, että eri sektoreita edustavien toimijoiden tulisi aktivoitua itse ja yhdessä toistensa kanssa miettimään konkreettisia keinoja lähestymistavan toiminnallistamiseen. UM:n sisällä kantavana ajatuksena on se, että ”vastuu neksuksen implementoinnista on osastoilla”. (UM taustahaastattelu 26.10.2022) Tämä ajatus on kiteytetty myös syksyllä 2022 julkaistuu kolmoisneksus-ohjeeseen: ”Neksus-lähestymistavan jalkauttamisessa on pohjimmiltaan kyse ajattelutavan muutoksesta. Tarkoituksena... (on) vahvistaa ymmärrystä siitä, miten kehitysyhteistyötä, humanitaarista apua ja rauhanrakennusta toteutetaan samalla alueella ja miten ne voivat tukea toistensa päämääriä.” (UM 2022a) Samanaikaisesti ulkoministeriössä tunnustetaan haasteeksi se, että tehokas ohjeen operationalisointi tarvitsisi riittävän korkean tason

johtamista, tahoja valtionhallinnon sisällä, jolla olisi direktion oikeus suhteessa kaikkiin kolmen sektorin toimijoihin kansallisesti. Kysymys ”neksuksen kodista tai omistajasta” ja pohdinta siitä miten Suomi voi toimia niin, että se täyttää OECD:n vaatimukset kolmoisneksuksen toimeenpanossa tulevat todennäköisesti olemaan käsiteltävien aiheiden joukossa tulevissa UM:n sisäisissä keskusteluissa. Tätä tullaan aikanaan arvioimaan osana OECD:n vertaisarvioinnin prosesseja. Nexsus-ohjeen laatiminen nähdään UM:ssä lähestymistavan implementoinnissa hyvänä askeleena oikeaan suuntaan, mutta lisäksi tarvitaan tilaa keskustelulle sekä koulutusta yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi suomalaisten toimijoiden kesken ja myös ulkoministeriön eri yksiköiden ja osastojen välillä. (UM taustahaastattelut 25. ja 26.10.2022)

Tuore kolmoisneksus-ohje (UM 2022a) on ensimmäinen konkreettinen pyrkimys vastata suomalaisten toimijoiden keskuudessa olevaan tarpeeseen saada ohjeistusta lähestymistavan toimeenpanoon. Ohje mainitsee haasteeksi uusien, avunantajayhteisöjen ja toimintaympäristöjen moninaisuuden huomioivien käytäntöjen luomisen. Se myös korostaa ohjelmoinnin merkitystä lähestymistavan implementoinnissa, mikä on linjassa YK:n humanitaarisen asioiden koordinaatiotoimisto OCHA:n kolmoisneksus-viitekehyksen kanssa, joka koostuu yhteisanalyseista, yhteissuunnittelusta ja yhteisistä operaatioista (OBrien 2020). Nexsus-ohje kannustaa myös selvittämään eri toimijoiden valmiutta sitoutua pitkän aikavälin yhteistyöhön. Lisäksi suunnitelluille projekteille suositellaan linjautumista kansallisten mekanismien vahvistamisen kanssa sekä niiden toiminnan kytkemistä ihmisoikeussitoumuksiin ja pitkän aikavälin avustustoimiin ja niitä kokoaviin maa ja aluestrategioihin. (UM 2022a) Suomen toiminnasta haurailta ja konfliktialueilla aiemmin tehdyt arvioinnit ovat identifioineet haasteeksi sen, että toiminta ei ole ollut riittävän konfliktisensitiivistä (KPT 2021, 36). Tähän ratkaisuksi on ehdotettu vahvaa johtajuutta, tulosohjausta ja uusien hallintomallien kehittämistä (KPT, 2021, 28). Nexsus-ohje nostaaakin tärkeänä ulottuvuutena konfliktien ehkäisyn priorisoinnin sekä toiminnan konfliktisensitiivisyyden ja *do no harm* -periaatteen (Wallace, 2014) mukaisen toiminnan. (UM 2022a)

Yllä kuvailtu haaste rauhantyon sovittamisesta muihin neksuksen osa-alueisiin on tunnistettu haasteeksi myös Suomessa. Keskustelu tämän tiimoilta on vasta alkutekijöissään. Sille antaa kuitenkin merkittävän sysäyksen UM:n kolmoisneksus-ohjeeseen kirjattu hyvin laaja rauhan elementin määrittely. Nexsus-ohjeessa tuodaan lisäksi esille se, että konfliktitilanteissa ja haurailta alueilla toimiminen edellyttää usein normaalia korkeampaa riskinsietokykyä. Toisaalta hyvin toteutettuna toimijoiden välisellä koordinaatiolla nähdään olevan myös riskejä vähentävä vaikutus. Laadukasta riskienhallintaa voikin pitää yhtenä kolmoisneksus-lähestymistavan kulmakivistä. Yhtä tärkeää on

paikallisen omistajuuden edistäminen sekä eri toimijoiden välisten rajapintojen ja yhteistyömahdollisuuksien huomioiminen osana interventioiden suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Tiedonvaihto kolmoisneksuksen eri osa-alueita edustavien toimijoiden välillä sekä paikallisten toimijoiden kapasiteetin vahvistaminen esitetään UM:n ohjeessa lisäksi tärkeänä osana neksus-periaatteen mukaista hankkeiden ja ohjelmien toteutusta. Lisäksi ohjeessa kannustetaan tukemaan kansallisia toimijoita osallistumisessa yhteiseen analyysiin ja eri avustustoimintojen väliseen toimeenpanon koordinointiin. (UM 2022a)

Suomalaiset kansalaisjärjestöt ovat puolestaan myös jo pitkään toimineet neksus-lähestymistavan mukaisesti kehitysyhteistyön sekä humanitaarisen avun yhteensovittamisessa (KPT 2021). Silti neksuksen edistäminen niin hallinnon sisällä, kuin suomalaisessa yhteiskunnassa laajemmin, sekä erityisesti suhteessa turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toimijoihin on vielä alkumetreillä. Hiljattain valmistunut kolmoisneksus-ohje on ollut laajasti odotettu käytännön toimijoiden keskuudessa ja sen toivotaan tukevan ja opastavan neksus-suosituksen toimeenpanossa. Ensireaktionä järjestöjen puolella uusi ohjeistus on otettu myönteisesti, mutta osin myös hieman varautuneesti vastaan. Ohje nähdään hyvin laadituksi ja ansiokkaaksi taustoitukseksi aiheelle, mutta samalla se on herännyt kysymyksiä siitä mitä uutta se tuo, vai tuoko mitään. Monet kansalaisjärjestöt ovat jo pitkään toimineet neksuksen kolmen ulottuvuuden rajapinnoilla. Käytännön työkaluksi ohjetta pidetään pitkänä ja myös konkretian osalta se jättää järjestöt käytännön toimijoina pitkälti oman harjontansa varaan. Järjestöjen puolelta odotuksena ministeriön suuntaan onkin seuraavaksi ”jonkinlainen follow-up, jonka avulla voidaan yhdessä hahmottaa miten tästä eteenpäin? Mitä tämän ohjeen olemassaolo muuttaa, mitä uutta se tuo yhteiseen toimintaan, ja mitä vaikutuksia sillä on UM:n sisällä ja toisaalta UM:n toiminnalle suhteessa järjestöihin?” (Taustahaastattelu, järjestöedustaja 25.10.2022)

Mikä on tärkeintä juuri nyt?

Kolmoisneksus on Suomessa verrattain uusi politiikkasuositus, jolla on kunnianhimoinen tavoite sitoa yhteen humanitaarinen apu, kehitysyhteistyö ja rauhanrakennus ja tehostaa niiden toimintoja, vähentää toiminnan riskejä ja kehittää resilienssiä. Neksus-lähestymistavan tavoitteena on muuttaa ylikuormitettua apusysteemiä, sekä päästä yli jäykistä prosesseista ja pyrkiä siilot ylittävään toimintaan. Kolmoisneksus-suosituksen menestyksellinen toimeenpano perustuu yhteiseen tahtotilaan, pitkäjänteiseen kehittämistyöhön sekä prosessin määrätietoista johtamista ja yhteistyötä tukeviin linjauksiin. Kehittämistyön

olennainen osa on myös tiedon kokoaminen yhteisistä kokemuksista ja opeista, toimeenpanon edistysaskeleista sekä mahdollisista ongelmista. Neksuksen toteutumista ja oppeja suomalaisten toimijoiden keskuudessa olisikin hyödyllistä seurata systemaattisesti. Yksi mahdollisuus on sovittaa neksus-seuranta yhteen olemassa oleviin maa- ja hankekohtaisiin seurantaprosesseihin. Myös kohdentua ja neksukseen fokusoivaa *lessons learned* -tyyppistä oppien kokoamista tulisi harkita. Suomelle on tärkeää lisäksi seurata kolmoisneksus-suosituksen toteutumista ja kehittymistä myös kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti YK:n, OECD:n ja EU:n piirissä. Monenkeskisten järjestöjen kokoamista tiedoista ja neksus-käytännöistä on hyvä ottaa aktiivisesti oppeja mukaan Suomen toimintaan.

OECD:n jäsenmailla on kolmoisneksus-suosituksen myötä velvoite huolehtia siitä, että toimintoja koordinoidaan ja tietoa niistä välitetään eri toimijoiden kesken. Suomessa pääasiallinen vastuu on tässä Ulkoministeriöllä. Ulkoministeriö on jo nykyisellään vahva toimija neksus-lähestymistavan edistäjänä ja sillä on edelleen suuri vastuu tietoisuuden lisäämisessä, muutoksen luomisessa ja lähestymistavan vahvassa kansallisessa käytännön toimeenpanossa. Ulkoministeriön ohella myös sisä- ja puolustusministeriön hallinnonaloilla olisi tärkeää ottaa vahvemmin haltuun kolmoisneksuksen sisältöjä ja muodostaa käsitys siitä mitä lähestymistapa tarkoittaa niiden hallinnonaloille ja millä tavoin se ottaa jalansijaa kokonaisvaltaisuuden diskurssilta.

Yllä kuvailtuja ja monia muita keinoja neksuksen operationalisoimiseksi on esitelty UM:n tuoreessa kolmoisneksus-ohjeessa. Edelleen tarvitaan kuitenkin ajattelu- ja toimintamallien muutosta niin rahoittaja- kuin kohdemaissa, ja erityisesti rauhantyö osana neksusta kaipaa tarkempaa määrittelyä ja yhteisen ymmärryksen lisäämistä sen erityisestä roolista osana neksusta. Keskustelu on Suomessa vasta alkutekijöissään ja kaipaa tuekseen tietoisuuden lisäämistä, koulutusta, vuoropuhelua ja tutkimusta.

Viitteet

- Agensky, Jonathan C. (2019) 'Religion, Governance, and the "Peace-Humanitarian-Development Nexus" in South Sudan'. In *United Nations Peace Operations in a Changing Global Order*, edited by Cedric de Coning and Mateja Peter, 277–95. Cham: Palgrave Macmillan.181
- Brugger, Fritz; Hollinger, Joane; Mason, Simon J.A. *Triple Nexus in Fragile Contexts: Next Steps*. ETH Zurich. CSS Policy Perspectives 10 (9). <PP10-9_2022-EN.pdf (ethz.ch)>
- Caparini, Marina & Reagan, Andreas (2019) "Connecting the dots on the triple nexus" <https://www.chaberlin.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2021/06/2020-11-12-chavocado-update-21-for-web.pdf>

- CDA Collaborative, Conflict-Sensitivity and Do No Harm, <<https://www.cdacollaborative.org/what-we-do/conflict-sensitivity/>>
- DAC Recommendation in the Humanitarian-Development-Peace Nexus” (2022) OECD/LEGAL/5019
- Dalrymple, Sarah (2019) Donors at the triple nexus: lessons from the United Kingdom. < <https://devinit.org/resources/donors-triple-nexus-lessons-united-kingdom/>>
- Doty, Anisa (2016) Bringing Peace to Life? A Narrative Analysis of Finnish Development Intervention in Conflict-Affected Nepal. Tampere University Press.< <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/99741>>
- Elomaa, Annu (2021) Understanding Triple Nexus Approach within Finnish NGOs < <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1571818/FULLTEXT02>>
- Euroopan komissio: EU:n apu hauraissa ja konfliktista kärsivissä maissa. < https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/human-rights-non-eu-countries/ensuring-aid-effectiveness/eu-aid-fragile-and-conflict-affected-countries_fi>
- European Parliament Policy Department (2020) Linking relief, rehabilitation and development: Towards more effective aid [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/join/2012/491435/EXPO-DEVE_SP\(2012\)491435_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/join/2012/491435/EXPO-DEVE_SP(2012)491435_EN.pdf)>
- Grävingsholt. Jörn & Raddatz, Rosalind (2015) The Securitization of Foreign Aid: Trends, Explanations, and Prospects. DOI:10.1007/978-1-137-56882-3_11
- Human Rights Based Approach in Finland’s Development Cooperation – Guidance Note 2015: <https://um.fi/documents/35732/48132/human_rights_based_approach_in_finlands_development_cooperation_-_guidance_note_2015_pdf_32_pages_118_mb.pdf/cf2c5d8d-358d-717b-991b-0a4c5a7af2a2?t=1560452724451>
- Hövelmann, Sonja (2020a) “Humanitarian Topics Explained: Triple Nexus to Go” Centre for Humanitarian Action, Berlin March 2020
- Hövelmann, Sonja (2020b) “Ways Forward on the Triple Nexus: Stop or Go?” Centre for Humanitarian Action, Berlin 09.12.2020
- KPT (2021) “Yhdessä enemmän kuin osiensa summa” <https://www.kehityspoliittinentoimikunta.fi/wp-content/uploads/sites/27/2021/03/KPT_yhdessaenemman_032021_web_final-1.pdf>
- Laws, Ed (2022) Innovations in Donor Bureaucracies and the Implications for Peacebuilding Financing, ODI & NYU Center on International Cooperation.
- Mason, Therese Bjorn, and Manisha Thomas. (2020) ‘Stepping Into the Nexus: INGO Pre-Positioning and Roles in the Humanitarian Development-Peace Nexus in Sudan’. Sudan INGO Forum. < https://www.chaberlin.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2021/06/2020-11-12-chavocado-update-21-for-web.pdf>
- Medinilla, Alfonso, Lidet Tadese Shiferaw, and Pauline Veron. (2019) ‘Think Local. Governance, Humanitarian Aid Development Peacebuilding Somalia’. Discussion Paper No. 246. ECDPM. <<https://ecdpm.org/wp-content/uploads/DP246-march-2019-think-local-Governance-humanitarian-aid-development-peacebuilding-Somalia-ECDPM.pdf>>
- Nguya, Gloria & Siddiqui, Nadia (2020) The Triple Nexus (H-D-P) and Implications for Durable Solutions to Internal Displacement
- Nurminen, Johanna (2020) Mitigating the Space Between: Triple nexus and new emerging aid paradigm < <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-202012285518>>
- OBrien, Michael (2020) The challenges for the triple nexus approach to humanitarian assistance: A case study analysis < <https://researchforevidence.fhi360.org/challenges-for-the-triple-nexus-approach-to-humanitarian-assistance-case-study-analysis>>

- OECD (2022) The Humanitarian-Development-Peace Nexus Interim Progress Review. < https://www.oecd-ilibrary.org/development/the-humanitarian-development-peace-nexus-interim-progress-review_927708a6-en>
- OECD (2022b) States of Fragility 2022. <<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/c7fedf5e-en/index.html?itemId=/content/publication/c7fedf5e-en>>
- OECD (2019) DAC Recommendation on the OECD Legal Instruments Humanitarian-Development-Peace Nexus. <<https://legalinstruments.oecd.org/public/doc/643/643.en.pdf>>
- OECD (2007) Principles for Good National Engagement in Fragile States & Situations <<https://www.oecd.org/dac/conflict-fragility-resilience/docs/38368714.pdf>>
- SIDA (2020) Humanitarian-Development-Peace Nexus: Guidance Note for Sida
- Stockholm International Peace Research Institute, SIPRI (2019): Connecting the dots on the Triple Nexus. Kuvan suomennos on KPT:n raportista (2021): Yhdessä enemmän kuin osiensa summa.
- Swithern, Sophie (2019) Donors at the triple nexus: Lessons from Sweden. < <https://devinit.org/resources/donors-triple-nexus-lessons-sweden/>>
- Südhoff, R., Hövelmann, A., Steinke, A., 2020. *The triple nexus in practice: challenges and options for multi- mandated organisations*. [pdf] CHA. <<https://www.chaberlin.org/wp-content/uploads/2020/10/2020-11-triple-nexus-in-practice-suedhoff-hoevelmann-steinke-en-online.pdf>>
- The New Humanitarian (2020) "Searching for the nexus: Give peace a chance". < <https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2020/05/13/triple-nexus-peace-development-security-humanitarian-policy>>
- Tronc, Emmanuel, Rob Grace, and Anaide Nahikian (2019) 'Realities and Myths of the "Triple Nexus": Local Perspectives on Peacebuilding, Development, and Humanitarian Action in Mali' < https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3404351>
- Ulkoministeriö (2009) Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia.
- Ulkoministeriö (2022a) "Ohje; Kolmoisneksus ja yhteistyö hauraiden valtioiden ja alueiden kanssa"
- Ulkoministeriö (2022b) "Ulkoministeriön vastuullisuusraportti 2022" https://um.fi/documents/35732/0/UM_Vastuullisuusraportti_2022_FI.pdf/080368a4-3913-3f54-fa16-fac87d0d3509?t=1651147088121
- Ulkoministeriö (2022c) Catalysing Change: Evaluation of Finland's Humanitarian Assistance 2016-2022. https://um.fi/documents/384998/0/Evaluation_of_Finlands_Humanitarian_Assistance_Volume+1.pdf/a0612940-9d06-6f9c-1687-b8cb289ec-ce4?t=1662723839325
- Ulkoministeriö (2022d) Kehityspolitiikan tulokset 2022. <https://um.fi/documents/78278153/0/Kehityspolitiikan_tulosraportti_2022.pdf>
- Ulkoasiainministeriö (2009). Suomen kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia. 13.11.2009.
- Valtioneuvosto (2021) Vaikuttavaa kriisinhallinta: Kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean suosituksia Suomen kriisinhallinnan kehittämiseksi <<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162943>>183
- Veron, Pauline & Hauck, Volker (2021) "Connecting the pieces of the puzzle: The EU's Humanitarian-Development-Peace Nexus" <https://ecdpm.org/wp-content/uploads/Connecting-Pieces-Puzzle-EU-Implementation-Humanitarian-Development-Peace-Nexus-ECDPM-Discussion-Paper-301-2021.pdf>
- VNTEAS Suomen Afganistan-operaatioiden vaikuttavuus ja systeemisen arviointimallin kehittäminen | Tieto käyttöön (tietokayttoon.fi) <https://tietokayttoon.fi/-/suomen-afganistan-operaatioiden-vaikuttavuus-ja-systeemisen-arviointimallin-kehittaminen>

- Wallace, Marshall (2014) "From Principle to Practice: A User's Guide to Do No Harm"
- Zamore, Leah (2019) The Triple Nexus in Practice: Toward a New Way of Working in Protracted and Repeated Crises. <<https://cic.nyu.edu/sites/default/files/triple-nexus-in-practice-nwow-full-december-2019-web.pdf>>
- Zamore, Leah. (2019) 'The Triple Nexus in Practice: Toward a New Way of Working in Protracted and Repeated Crises'. New York: Center on International Cooperation. <<https://cic.nyu.edu/publications/the-triple-nexus-in-practice>>
https://doi.org/10.1007/978-3-319-99106-1_14